



PRIESTOR PRE ŽIVOT

pýcha
lakomstvo
smilstvo
závisť
obzérstvo
hnev
lenivosť



pokora
štedrosť
čistota
prajnosť
striedanosť
znášanlivosť
čínorodosť

2/2006, IV. ročník

www.priestorprezivot.sk

Cena 10 Sk. Pri pouličnej distribúcii je časopis zdarma, ale budeme radi, keď jeho vydávanie podporíte sumou 10 Sk. Tým podporíte nielen vydanie ďalšieho čísla, ale aj projekt budovania verejných kempov na Slovensku pre ľudí v núdzi

Uhol pohľadu

Niekedy stačí málo a z nevinných poznámky môže vzniknúť hádka, nenávisť či ublíženie; pričom sa neraz aj zabudne, kvôli čomu to všetko vlastne začalo. Zvyčajne ide o úplnú hlúposť, odlišný názor na niečo vrcholne nepodstatné... Za tým sa väčšinou skrýva netolerancia alebo chcenie mať vždy pravdu - pýcha vo forme namyslenosti. Problémy, ktoré takto vzniknú, však nestoja za to, a pokazený vzťah s časom blízkym človekom sa len ťažko napravljuje. Nesúďte teda, aby ste neboli súdení.

Niekedy sa iba stačí pozrieť na vec očami toho druhého - čo by sme robili my na jeho mieste? Ako by sme vnímali vec s jeho pozna-

ním, v jeho situácii? To, čo niekomu prospieva, môže inému škodiť a to, čo sa niekomu zdá zaujímavé, môže iného ubíjať. Stačí neraz zmeniť uhol pohľadu alebo sa pozrieť na vec bližšie, a všetko



POZRITE SI ZBLÍZKA A Z DIAĽKY

môžeme zrazu vidieť v inom svetle. A niekedy sa treba zasa na vec pozrieť z väčšej diaľky a pani „nahnevaná“ a pani „milá“ si môžu zameniť role. Skúste si pozrieť tento obrázok z blízka a z diaľky a posúďte sami.

našli prístrešie a teplo spolupatričnosti, lebo teplo vlastného domova stratili. V zime je dôležité

Nový život

V týchto dňoch vstúpil nový život do skromných príbytkov martinského verejného kempu. Život si nevyberá; nerozlišuje medzi bohatými a chudobnými, peknými či škaredými, dobrými a zlými - vchádza všade a dáva sa s láskou a nepodmienečne. Malá Ester sa tak stala najmladším obyvateľom kempu, kde žije skupinka ľudí, ktorých spojila dovedna núdza. Keď naplní tieto skromné príbytky detský smiech, určite sa im bude lepšie a radostnejšie kráčať ich neľahkou životnou cestou. Nechápeme síce, ako ich mohla spoločnosť vyradiť zo zoznamu ľudí, ktorí potrebujú jesť, bývať a mať právo na život, ale s vašou pomocou im môžeme tieto podmienky aspoň v najnutnejšej miere vytvoriť.

Verejný kemp v Martine obýva v tomto čase 26 ľudí, ktorí v ňom

aj fyzické teplo, hlavne keď je zima tuhá ako tento rok. Len si predstavte, že by ste sa ocitli na ulici a mali by ste stráviť v mraze čo len jednu noc! V drevených chatkách, zateplených a vykúrených, tam sa prežiť dá. Škoda len, že ich je málo a bezdomovcov na Slovensku tak veľa.

Ako investovať

Za peniaze si môžete kúpiť dom, ale nie domov. Za peniaze si môžete kúpiť hodiny, ale nie čas. Za peniaze si môžete kúpiť posteľ, ale nie spánok. Za peniaze si môžete kúpiť knihu, ale nie vedomosti. Za peniaze si môžete kúpiť doktora, ale nie zdravie. Za peniaze si môžete kúpiť funkciu, ale nie rešpekt. Za peniaze si môžete kúpiť krv, ale nie život. Za peniaze si môžete kúpiť sex, ale nie lásku. Za peniaze si môžete kúpiť zábavu, ale nie šťastie.



Protiklady

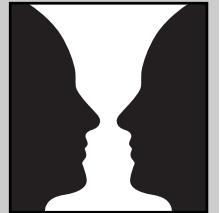
Celý svet človeka je založený na protikladoch. Dobré - zlé, pekné - škaredé, príjemné - nepríjemné, chcené - nechcené... Protiklady tvoria ilúziu času a priestoru, v ktorej sa dá ľahko stratiť. Preto: **Vchádzajte tesnou bránou, lebo priestranná brána a široká cesta vedie do zatratenia, a mnohí ňou vchádzajú; ale do života vedie tesná brána a úzka cesta, a málo je tých, ktorí ju nachádzajú.**

Povrchný človek si zbežne prečíta text: „To je podobenstvo z biblie.“ Alebo: „To som počul už veľakrát, veď to čítajú každý rok v kostole,“ a maximálne si povie: „Ja idem určite po ceste do života, som predsa veriaci.“ A tým je to pre neho uzatvorené.

Hlboký človek si prečíta podobenstvo tak, akoby ho čítal prvýkrát. Najskôr si uvedomí naliehavosť tohoto posolstva, a potom hneď pozrie na seba a v duchu si prezrie svoj život. Ako ním vlastne doposiaľ kráča? Bude sa snažiť nájsť význam slov, aby mohol múdrosť podobenstva uplatniť vo vlastnom živote. Čo je tou úzkou bránou? Ako ňou vchádzať?

Hoci sa vám možno bude zdať nemožné nájsť význam podobenstva, na ktorom sme ukázali protikladnosť povrchnosti a hĺbokosti, je to jednoduché. Protiklady sa totiž dopĺňajú a jeden dáva tušíť druhý. Širokú cestu nie je ťažké vidieť, ak sa pozriete na širokú ponuku povrchných radovánok, ktoré sa ponúkajú našim zmyslom. Užívať sa dá iba to, čo sa dá počúvať, pozeráť, chytať,... Tento dej musí mať samozrejme aj určité trvanie, preto bránou k širokej ceste je čas. Protiklad širokej cesty a priestranej brány musí byť teda zákonite mimo hmotu a čas. Že také sa nedá poznať? Ale dá, srdcom. Lásku a cit sú nehmotné. Bránou k nim je život v prítomnosti, ktorý nepodlieha času, minulosti ani budúcnosti.

Vráťme sa ale k protikladom. Hoci by jeden bez druhého nemohli existovať, ich spojenie vytvára jednotu. Rozum je ale prikrátky na to, aby dokázal protiklady spojiť a pochopiť, lebo pre svoju obmedzenosť ich nedokáže súčasne vnímať. Pochybujete? Keby ste si dali jednu ruku do studenej vody a druhú do teplej, rozum dokáže vnímať chvíľu teplo, chvíľu chlad, nie však oba protiklady naraz. Môžete si to vyskúšať pozorovaním obrázku dopĺňajúcich sa častí čaše a tváří - rozum dokáže vnímať jedno alebo druhé - nikdy nie oboje súčasne. Zjednotiť protiklady? To by ste sa museli dostať nad obmedzený svet rozumu, do večného sveta, ktorý nepodlieha času a priestoru. To ale vďaka citu a svedomiu nie je zase také ťažké - stačí ich uprednostniť pred pohodlnejšími riešeniami, ktoré ponúka rozum. Určite to stojí za to.



Nepreháňame to?

- „Mamička, prečo sa nechceš so mnou hrať?“ pýta sa dcérka po mnohých pokusoch upútať mamičinu pozornosť.
- „Lebo nemám čas.“
- „A prečo nemáš čas?“
- „Lebo mám prácu.“
- „A prečo máš prácu?“
- „Aby som zarobila peniaze.“
- „A prečo zarábaš peniaze?“
- „Aby som ti mohla dať jesť.“
- „Mami, vieš čo, ja už nie som hladná!“





Dostal sa mi do rúk Váš časopis. Články sú absolútne skvelé, bola som veľmi milo prekvapená, koľko lásky vkladáte do jednotlivých príspevkov. Myslím si, že každý si v ňom nájde niečo, čím pookreje na dušu, čo mu snáď rýchlejšie pomôže prekonávať prekážky. Držím Vám palce. S pozdravom *PhDr. Jana V.*



Nedá mi, aby som nevyjadрила, čo cítim. Cez obedňajšiu prestávku v práci som sa ponáhľala na bicykli do mesta a na chodníku ma zastavil bezdomovec, ktorý mi ponúkal nejaké noviny za 10,- Sk. Nechcela som zastaviť, ponáhľala som sa, ale jeho oči ma zastavili. Zišla som z bicykla, kúpila som noviny a dala ich do košíka. Poďakoval a poprial mi, aby som nespadla. Až v práci som si prečítala Váš časopis, ktorý sa mi dostal do rúk prvýkrát. Všetky články ma oslovili a hovorili mi z duše, presne to cítim, ale nikdy som to nevedela tak vyjadriť slovami. Bol to pre mňa zážitok - veľmi príjemný, a preto sa Vám chcem len poďakovať. Možno sa trochu zamyslím, zastavím a nájdem tú radosť zo života práve v túto chvíľu a tento deň. Ďakujem. Prajem Vám veľa pozitívnych ohlasov na vašu prácu, ktorá oslovuje. Vaša odteraz stála čitateľka *Lenka z Popradu*



Janka a Lenka, ďakujeme Vám za podporu. Viete čítať srdcom, a to je úžasné. Ďakujeme Vám i ostatným čitateľom aj za našich bezdomovcov z Verejného kempu v Martine, ktorým dávate svojou spoluúčasťou šancu na život. *redakcia*



Váš časopis (7/2005, III. ročník) som si kúpila s nadšením, že podporím svojimi 10,- Sk dobrú vec, avšak všetko nadšenie ihneď opadlo po prečítaní vašich článkov. Citujete v ňom Sv. Písmo, hovoríte o Bohu, ktorý je veľmi podobný tomu, v ktorého veria kresťania, a zároveň tu človek nájde články ako napr.: Láska a sex, v ktorých hovoríte o sexuálnej energii, otvárajúcej energetické centrá = čakry.

Neviem, či si to neuvedomujete, ale ak sú vaše články o Bohu, prečo sa tam snažíte „vopchať“ aj rôzne iné polopravdy a bludy, ktoré s Bohom nemajú nič spoločné??? Veď svetlo je niečo iné ako tma, rovnako ako nie neznamená áno. Čakry, vyššie roviny Bytia a iné duchovne vyzerajúce veci nemajú s kresťanstvom nič spoločné!!!

Odkeď Boh zmenil môj život, stal sa pre mňa radcom, priateľom, otcom... teda milujúcou osobou, s ktorou môžem hovoriť prostredníctvom modlitby a mať s ním vzťah = MILOVAŤ HO A BYŤ NÍM MILOVANÁ!!! Verím, že práve táto láska je schopná meniť ľudí k lepšiemu. Nesnažím sa Vás súdiť (veď na to je tu Boh a nie ja) iba si myslím, že aj keď sa snažíte robiť dobro, v tomto prípade neplatí „účel svätit prostriedky“. Mali by ste si ujasniť z akej viery chcete vychádzať a podľa toho sa aj jasnejšie vyjadrovať. Bolo by to oveľa férovejšie k vašim čitateľom. Zatiaľ to celé na mňa pôsobí ako časopis organizácie podporujúcej New Age = guláš všemožného z rôznych náboženstiev, ktorý však nie je založený na viere v jediného Boha.

Opiraj sa ústa o nábožensky vyzerajúce slovíčka ešte neznamená mať vo veci prípadok a aj vedieť, o čom hovorím... Myslím, že je mätúce pre čitateľa, že neudávate, o akú vieru sa jedná. Píšete o Bohu (kresťanskom) ale má to príchut' ezoterizmu, budhizmu, hinduizmu a iných izmov... Je to škoda, lebo nie vždy kvantita znamená aj kvalitu. Prosím Vás, aby ste sa vyjadrili na môj mail. Ďakujem *Martina z Trnavy*

Odpoď:

Martina, ďakujeme Ti, že si si náš časopis kúpila. Podporila si tým ľudí v núdzi - bezdomovca, od ktorého si časopis kúpila, a stavbu ďalších zateplených chatiek, v ktorých môžu bývať a prežiť -25 stupňové mrazy.

Časopis, ktorý si čítala (7/2005) bol zameraný na tému láska - teda na to, čo v tomto svete poriadne chýba. Láska chýba aj na Slovensku a ponúka sa otázka, kde sú skutky 4,3 milióna veriacich, ktorí sa hlásia na Slovensku ku katolíckemu náboženstvu.

Milá Martina, Boh je iba jeden. Nie je žiadny katolícky, budhistický alebo iný. Je paradoxné, že takmer každé náboženstvo tvrdí, že ono je to pravé a jediné správne (alebo je to v Tvojom prípade inak?). Pravda je však taká, že náboženski veriaci veria väčšinou viac v cirkev ako v Boha, a uspokojujú sa



s dodržiavaním náboženských zvykov, ktoré zväčša ustanovili ľudia.

Ľudia žili na tejto planéte už dávno pred vznikom kresťanstva. Nie raz poslal milujúci Boh svojich služobníkov k ľuďom, aby ich odvedli z nesprávnej cesty. Zvestovatelia Pravdy boli posielaní k vyvíjajúcu sa ľudstvu v rôznych dobách a pôsobili vždy primerane ich vývojevému stupňu a osobitostí podmienok, v ktorých žili. Ich učenie však bolo v základe úplne rovnaké. Ľudia si ale ich slová časom prispôbili tak, aby im vyhovovali, a z posolstva Lásky a Pravdy, podľa ktorého mali žiť, sa to podstatné vytratilo, iné prekrútilo a sformovalo do náboženstva. Ako sa píše aj v biblii, niektorých služobníkov dokonca aj zabili, a preto Boh poslal svojho Syna, aby priniesol ľuďom znovu čisté a nepozmenené slovo, aby podľa neho mohli žiť. Za jeho posolstvo Lásky ho však zabili a tých, ktorí jeho slovo prijali, prenasledovali. Keby Ježiš nebol prijal túto svoju obetu, nebol by tu dnes už nikto, kto by Boha ešte hľadal.

Martina, hoci nevieš o svojich čakrách a pravdepodobne si ani nikdy necítila tiecť nimi tú obrovskú silu, ktorá do nás Stvoriteľ vložil, vedz, že ich máš. Nezaoberali sme sa čakrami, hoci by to mohlo byť užitočné, chceli sme len poukázať na tento energetický potenciál človeka, ktorý má byť transformovaný na duchovný rast, nie vymrhaný na sex bez lásky. Hoci o svojom tele (chráme Božom) vieš málo, neznamená to, že sú to bludy. Práve blokovaná energia v čakrách spôsobuje chorobu tela = prejavenu neharmoniu s Božimi zákonmi. Energetické centrá ducha (čakry) a vyššie roviny Bytia sú tiež dielom Stvoriteľa. Viem, tieto veci sa asi ťažšie prijímajú, lebo sa nedajú vidieť, počuť, chytiť... ale pokiaľ sa ľudský duch chce vrátiť naspäť domov, pôjde to iba očistením (energetických centier ducha) a cestou do vyšších rovín Bytia.

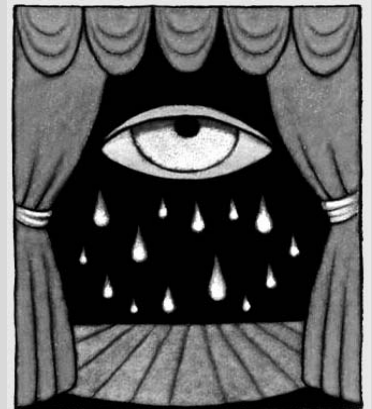
Píšeš, že máš osobný vzťah s Bohom. Tieto pekne znějucé slová radi opakujú mnohí zapálení členovia ktoréhokoľvek náboženského spoločenstva. Takéto emócie ale vydržia iba krátko, a pokiaľ ľudia nezmenia seba, ale iba svoju reč, patria im Ježišove slová: „Tento ľud ma ctí perami, ale jeho srdce je ďaleko odo mňa.“ Aby sa to vyjadrilo jasne - drvivá väčšina veriacich sa od neveriacich líši iba slovami o svojom náboženstve. To, ako vyzerať svet okolo nás, v ktorom sa stará drvivá väčšina iba o svoje veci, to potvrdzuje...

Bola položená otázka, z akej viery (náboženstva) vychádzame. Zo žiadneho náboženstva, hnutia, sekty, spoločenstva, alebo „izmu“. Snažíme sa jednoducho uverejňovať články, ktoré človeku otvoria oči a privedú ho na cestu k Bohu, k Pravde a Láске a pomôžu mu žiť podľa Božích zákonov, a nájsť tak stratenú jednotu - lebo zaňho to nikto iný urobiť nemôže. *redakcia*

SVEDOMIE A POVINNOSŤ

Podnetom k napísaniu týchto riadkov bola istá rozhlasová relácia, v ktorej prebehol rozhovor s hercami po absolvovaní úspešnej premiéry novej divadelnej hry. Nie je vôbec nutné konkretizovať, o akú divadelnú hru vlastne išlo, pretože problém, odkrytý týmto rozhovorom, je v divadelnej, filmovej alebo inej súčasnej umeleckej činnosti problémom všeobecným!

Okrem bežných otázok, odznievajúcich pri podobných príležitostiach, bola jedna z účinkujúcich vyzvaná k zaujatiu osobného postoja k množstvu vulgarizmov, ktoré konkrétne jej rola, ale v podstate i celá, takzvaným „netradítnym“ spôsobom spracovaná



hru, obsahovala. Dotyčná pani úprimne odpovedala, že s niečím podobným má osobne dosť veľké problémy a samozrejme, spočiatku upadla do veľkých rozpakov, ako sa k danej úlohe postaviť. Po určitom vnútornom boji, ako aj pod tlakom celej koncepcie spracovania diela zo strany režiséra, v nej nakoniec predsa len zvíťazila profesionalita: Úlohou herečky je verné zobrazovanie všetkých postáv, ktoré prináša každodenná realita, či už sú pozitívne, alebo negatívne. Jednoducho: povinnosť je povinnosť.

Takýto je teda reálny stav, čo sa týka postojov mnohých zatiaľ ešte zdravo uvažujúcich hercov. Celá problematika je však mimoriadne vážna, lebo umenie tvorí hodnotovú štruktúru nášho národa a zasahuje zhubným spôsobom do všetkých oblastí pracovného, spoločenského i osobného života.

Osobné vysporiadanie sa s tlakom, nútiacim človeka prekonať silný vnútorný nesúhlas, a argumentácia o profesionalite a plnení si povinnosti sú ukázkovým príkladom konfliktu medzi svedomím a povinnosťou! Hrôza a zdesenie sa však musí zmocniť každého človeka, ktorý si uvedomí, že tento

konflikt sa rieši presadzovaním povinnosti na úkor svedomia! Veď hrozí, že úplne stratíme schopnosť počuť svoj vnútorný hlas!

Spomeňte si na koncentračné tábory, na masové, systematické vyvražďovanie obyvateľstva a na mnoho iných neľudských činov, vykonaných v profesionálnom plnení si svojich „povinností“. Aj vtedy boli mnohí ľudia neraz konfrontovaní s rozhodnutím, či uposlúchnuť vlastné svedomie, alebo hľadisko splnenia si povinnosti. Táto poľutovaniahodná skutočnosť, že takzvaná

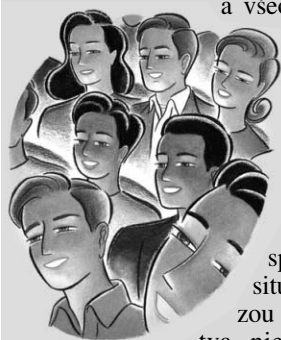
„profesionalita“ nakoniec takmer vždy zvíťazila a svedomie bolo pod rôznymi zámkami umlčané, spôsobila to obrovské množstvo zla, ktoré by pri rešpektovaní tichého hlasu vlastného vnútra profesionálne nebolo možné vykonať. Keď sa neskôr mnohí z fašistických pohlavárov snažili ospravedlniť svoje konanie argumentáciou, že si v podstate iba plnili svoje povinnosti, mnohí z týchto „dobrých pracovníkov“ boli uznaní vinnými zo zločinov proti ľudskosti a boli odsúdení.

Je však zarážajúce, smutné, ba priam desivé, ak myšlienkové pochody a zvrátené postoje v riešení protirečení vo vzťahu svedomia a plnenia povinností sú aj v 21. storočí úplne totožné, akými boli i v dobe temna, ktorú predstavoval v nedávnej dobe už spomínaný fašizmus. Žiaľ, ako vidieť, ľudstvo sa vôbec nezmenilo a nepoučilo, lebo aj napriek nevýslovnému utrpeniu, prameniacemu z tohto postoja, zostáva vnútorne aj naďalej také isté. Stále je totiž mylne presvedčené, že plnenie povinností a profesionalitu možno bez tragických následkov klásť nad cit a svedomie. Podobné názory však nie sú ničím iným, ako zaručenou a istou cestou do záhuby, ako si je to možné v uvedenom historickom kontexte plne overiť.

Celé dejiny civilizácie planéty Zem by vyzerali úplne inak, keby boli ľudia menej verní bezduchému plneniu si svojich povinností a viac načúvali hlasu vlastného svedomia! Lebo práve prostredníctvom svedomia sa k nám ticho prihovára niečo vyššie, všeobšahlejšie a nadčasové, niečo, čo vždy sleduje a sledovalo iba jediný cieľ - osobné dobro jednotlivca a všeobecné blaho národov celej planéty.

Svedomie je niečím neuveriteľne cenným, je kompasom, schopným ukázať jediný správny smer aj zo zdanlivo bezvýhodiskovo spletitých a zmätených situácií. Najvyššou devízou človeka i celého ľudstva nie je teda paradoxne nebývalý rozmach vedy a techniky, ani rozsiahle rozumové poznanie, ani priaznivé hospodárske, či ekonomické ukazovatele, ale iba schopnosť s neomylnou presnosťou rozlíšiť správne od nesprávneho a dobro od zla, schopnosť načúvať a riadiť sa tichým vnútorným hlasom, ktorým je... naše svedomie!

Slovenské občianske združenie
pre posilňovanie mravov a ľudskosti
(z otvoreného listu Slovenským divadlám)



Desať Božích prikázaní

Prikázanie deviate

NEBUDEŠ BAŽIŤ PO ŽENE BLÍŽNEHO SVOJHO!

Toto prikázanie je ostro a jasne namierené proti telesne-zvieracím pudom, ktoré sa v človeku, žiaľ, až príliš často vzmáhajú, len čo sa mu k tomu naskytne príležitosť!

Tak sme sa hneď dotkli toho, čo predstavuje pre ľudí najväčšiu pascu. Upadnú do nej takmer všetci, akonáhle s ňou prídu do styku - je to *príležitosť!*

Pud sa prebúda a usmerňuje iba myšlienkami! Človek to môže ľahko pozorovať na sebe. Pud sa nemôže ozvať, ak k tomu chýbajú myšlienky. Je od nich úplne závislý. Bez výnimky!

Ani tvrdenie, že aj dotyk môže prebudiť pud, nie je správne. Je to iba klam. Hmat prebúda myšlienku a myšlienky potom prebúdzajú pud! Práve príležitosť je pokušením, ktorého sa majú ľudia obávať, lebo dáva možnosť prebudenia myšlienok.

Preto najlepšou ochranou proti vzbudeniu telesne-zvieracích pudov je pre ľudí oboch pohlaví, ak sa budú *príležitosti vyhýbať!* To je záchranný pás pre ľudstvo, až kým nezosilnie natoľko, že bude schopné so zdravou samozrejmosťou *udržať krb svojich myšlienok čistý.* Potom bude porušovanie tohto prikázania úplne vylúčené.

Mnoho očistných búrok musí do vtedy prehrmieť ponad ľudstvo, ale *ten to záchranný pás pomôže každému, kto sa bude snažiť, aby nevytvoril príležitosť pre vznik myšlienok dráždiacich pud a k zvodnému osamoteniu dvoch rôznych pohlaví!*

To nech si každý vryje do pamäti plamenným písmom; lebo nie je také ľahké sa duševne oslobodiť od následkov prestúpenia tohto prikázania, keďže tu do úvahy pripadá aj druhá strana! A len zriedkakedy býva príležitosť na *súčasný vzostup.*

„Nebudeš bažiť po žene blízkeho svojho!“ Tým sa nemyslí len manželka, ale ženský rod vo všeobecnosti! Teda aj dcéry! A keďže sa jasne hovorí: „Nebudeš bažiť!“, myslí sa tým len telesný pud, nie snáď čestné a úprimné uchádzanie sa!

Pri týchto jasných slovách nemôže vôbec dôjsť k omylu. Ide tu o prísne Božie prikázanie namierené proti zvädzaniu,

znásilneniu a pošpineniu myšlienkami tajnej žiadostivosti! Už táto žiadostivosť, ako východiskový bod prestúpenia prikázania má za následok trest v podobe karmy, ktorá sa nevyhnutne musí nejakým spôsobom rozuzliť, skôr než sa duša môže od následkov svojho skutku oslobodiť.

Niekedy je toto dianie, ktoré ľudia často považujú za malichernosť, dokonca rozhodujúce pre ich budúci osud počas *tohto* pozemského bytia alebo pre druh nasledujúcej inkarnácie na zemi. Neberte preto moc myšlienok na ľahkú váhu, lebo im v pätách zákonite v rovnakej miere kráča aj zodpovednosť! Ste zodpovední i za to najmenšie ľahkovážne zmýšľanie, pretože aj ono už zapríčiňuje škody v jemnomotnom svete. *Tom* svete, ktorý vás čaká po tomto pozemskom živote.

Ak však žiadostivosť dospeje až k zvedeniu, teda k hrubohmotnému činu, bojíte sa odplaty, ak už nie ste schopní telesne a duševne ho na zemi napraviť!

Či už k zvedeniu došlo lichotivým spôsobom alebo pod nátlakom, ak aj bol napokon dosiahnutý zo strany ženy i súhlas, zvrtné pôsobenie sa tým nedá zmierniť. Začalo totiž pôsobiť už pri žiadostivosti, a všetok použitý dôvtip a umenie prispieva len k jeho *zostreniu.* Ani konečný súhlas ženy ho nezruší!

Ospravedlnením nie je ani to, ak si človek nahovára, že tu bola pravdepodobnosť manželstva. Práve to by bola najhrubšia lož. Manželstvo bez duševnej lásky je pred Bohom neplatné. Duševná láska ale zostáva najlepšou ochranou proti porušeniu prikázania, lebo opravdivo milujúci človek chce pre milovaného vždy len to najlepšie, a preto nikdy nebude mať nečisté želania alebo požiadavky, voči ktorým je toto prikázanie predovšetkým namierené!

Buďte preto ostražití, vyhýbajte sa každej príležitosti a ľahkovážnej bezstarostnosti. *V prvom rade si uchovajte krb vašich myšlienok čistý.* Potom nikdy neporušíte toto prikázanie.

Kto sa nenamáha, aby Pánovo slovo aj správne pochopil, ten sa prevíňuje!

O zázračnom nasýtení

Podvečer prišli k Ježišovi učeníci a po vedali: "Kraj je pustý a čas už pokročil; rozkupí teda zástupy, nech si idú do dedín nakúpiť pokrm." Ježiš im však odpovedal: "Netreba im odhádzajúť, vy ich nasýťte." A oni Mu povedali: "Máme len päť skutkov lásky a dve slová." Vtedy kázal zás-

tupom sadnúť si do trávy, vzal tých päť skutkov a pár slov, pozdvihol oči k nebu, dobrorečil, a s láskou sa s nimi delil, dával učeníkom a učeníci zástupom. I nasýtli sa všetci a ešte aj zvýšilo lásky pre skutky a slová dvanástich pokolení. Tých však, čo sa nasýtli, bolo asi päťtisíc mužov okrem žien a detí. *Tak je. Čím viac lásky sa rozdá, tým viac jej pribúda.*

DOBŘÉ - ZLÉ

Dobré a zlé sa týka takzvané „horizontálnej čiary života“ človeka, ktorú tvorí jeho životná situácia. Tú človek pociťuje subjektívne ako dobrú alebo zlé. Oproti tomu treba ešte rozlišovať slová „dobro“ a „zlo“. Tie slúžia na pomenovanie duchovného smerovania človeka - „vertikály“ jeho života. Ak si predstavíte človeka ako bod, ktorým prechádza horizontála prejaveneho života a vertikála ducha, dostanete kríž. Kríž je symbolom Pravdy; úroveň vášho života (horizontála) bude úmerná vašej duchovnej kvalite (vertikála). Ak teda chcete naozaj zmeniť svoj život a jeho vonkajšie okolnosti, zmeňte seba.

Človek sa pozerá na svet okolo seba väčšinou subjektívnym pohľadom, pretože ho obyčajne vníma iba vo vzťahu k sebe. „Toto chcem a tamto nie, to je dobré a to zlé...“ podľa toho, či mu dané veci vyhovujú, alebo nie. V skutočnosti však veci nie sú dobré alebo zlé, iba človek si ich takými robí. Dážď voláme dobrým, keď nám polieva záhradu, a zlým, keď chceme byť vonku; dobrým označujeme oheň v krbe za chladného večera, a zlou horúčavu letného dňa.

Protiklady „dobré“ a „zlé“ patria akosi k sebe, ako dve strany tej istej mince. Raz ju vidíte z jednej strany, raz z druhej; nikdy nie obe strany súčasne. Vidieť obidva protiklady a mysticky ich spojiť dokáže iba plne vedomý človek, ktorý oba protiklady prežil, spoznal a naučil sa ich mať rád, alebo jednoduchšie povedané, bez reptania ich prijal. To, že je niečo dobré, spoznáme vďaka tomu, že to môžeme porovnať so zlým. Bez protikladu by vlastne nič neexistovalo. Veď ako by ste vedeli, čo je pekné, keby ste nepoznali nič, čo je škaredé; ako by ste si uvedomili, čo je to byť šťastný, keby ste neboli nikdy nešťastní... Keď však prestanete veci okolo seba posudzovať z hľadiska toho, či vám vyhovujú alebo nie, zmení sa váš subjektívny pohľad na objektívny a budete vidieť veci také, aké sú. Potom začnete životu skutočne rozumieť a budete ho môcť prežívať naplno.

To, čo je pre jedného dobré, môže byť pre druhého zlé. Nožom sa dá odkrojiť chleba, ale aj zabiť. „Odkrojiť z chleba“ chudobnej rodiny (teda aj z toho mála, čo má) však už dobrým nie je; a zabiť, napríklad prasa, môže byť pre jeho majiteľa

dobré. Teda pokiaľ to prasa nemalo povedzme slintavku, to by bolo zase zlé. Dobré sa môže ľahko zmeniť na zlé a zlé na dobré, a to, čo vyhovovalo kedysi, môže byť dnes už na príťaž.

Väčšina vecí, podľa ktorých sa ľudia radia, mení ich situáciu iba na horizontále a sú pre kvalitu ich života nepodstatné. Taká značka alebo iná (auta, piva, oblečenia), nakupovať tam a nie hentam... Oproti tomu sú aj protiklady, ktoré stoja na vertikále a výberom medzi nimi sa mení náš život skutočne. Napríklad: pýcha – pokora, lakomosť – štedrosť, smilstvo – čistota, závisť – dobroprajnosť, obžerstvo – striedmosť, hnev – znášanlivosť, lenivosť – usilovnosť.

Podľa nášho výberu sa prikláňame na stranu dobra alebo zla. Na ceste k dobru nám môžu pomôcť ako dobré, tak aj zlé veci. Ak nás povedzme ráno niekto doma budí a vyhádza z postele, vnímame to ako zlé, pokiaľ sme nevyspatí. Keď sa však naučíme na neho nehnevať (čo pri opakovanom budení nie je ľahké), získavame znášanlivosť. Ak sa naučíme vstať ráno a nie okolo obeda (čo sa nám bude spočiatku javiť ako nepríjemné a zlé), porážame vlastnú lenivosť a získavame priestor pre život, ktorý sme predtým prespali. Každý krôčik po vertikále mení nás samotných, a tým aj náš život. Napríklad vďaka tomu skoršiemu vstávaniu zažijeme veľa už cez deň a nebudeme cítiť potrebu vysedať do noci niekde v krme a „mlátiť prázdnu slamu“. Ráno krásne spievajú vtáky a doobeda býva zväčša krajšie počasie; na rozdiel od toho alkohol a cigarety večer „chutia“ viac ako cez deň. Stačí teda iba vykročiť po vertikále nahor a cesta je stále ľahšia, lebo naším posúvaním po nej sa mení aj celý náš život. Veď je odrazom nášho vnútorného stavu. Keď budeme znášanliví my, budú k nám takí aj ostatní, keď nebudeme leniví niečo urobiť pre druhých, aj oni radi pomôžu nám; ak budeme štedrý, obdaria iní aj nás, a to práve vtedy, keď to budeme najviac potrebovať. Preto Vám prajeme na ceste po vertikále Vášho osobného kríža veľa síl a trepezlivosti.

FARIZEJI

Učenci sa radovali, keď sa vydali na cestu do Jeruzalema. Sotva tam však prišli, tu sa zmenila radosť na tiešeň. Všade, kde sa Ježiš objavil, vyvolal hádku a spor. Jedni hovorili, že jeho káže je od Boha, druhí, že je od zlého. Ale akokoľvek ľudia aj voči nemu brojili, nezamohli predsa len nič; lebo jeho hodina ešte nenadišla.

V prvý deň sviatku vstúpil Ježiš do chrámu a začal kázať. Na to sa vykladači Písma rozhorčili a povedali: „Odkedy je zvykom, že neučený káže? Povedz nám najskôr, kto ťa učil a od koho tvoja náuka pochádza.“

Zvučným hlasom Ježiš odvetil: „Moja náuka pochádza zo mňa samého a je od Boha, ktorý ma vyslal! Snažte sa podľa mojej náuky žiť, tak čoskoro vybadáte, že je z Boha; lebo nesie v sebe život. Keď prijmete moje slová do seba, budete sa môcť stať blaženými už na



Zemi. V pravde, hovorím vám, kto vo mňa verí, tým budú pretekať prúdy živej vody. Táto občerství všetkých, ktorí s ňou prídu do styku. Božia sila ním prenikne, tak, ako preniká na Zemi všetkým, čo sa jej otvorí. Vidíte kvetiny na poli. Otvárajú svoje kalichy lúčom Slnka.

Pýtajú sa tiež, odkiaľ tieto lúče prichádzajú, alebo kto ich poslal? Vezmite si z nich príklad!“

Mnohí z kňazov počuli toto podobenstvo a nenašli na ňom nič nepravého. Snažili sa presvedčiť ostatných, ktorí mienili, že Ježišovi sa musí zakázať hovoriť. To však bolo tiež všetko. Ani jediný si nevzal vypočítané slová k srdcu.

Ježiš učil v chráme aj nasledujúceho dňa, celkom samozrejme a bez obáv. Okolo neho sa ale tlačili vykladači Písma a farizeji, aby ho pozorovali a načúvali. Čo ako dávali pozor na každé z jeho slov, nemohli v nich nájsť nič nepravého. To ich roztrpčilo ešte oveľa viac. Na Ježiša však doľahlo toto číhanie ako tlačiaci ťarcha. Keď chvíľu mlčal, zvolal ponad zhromaždený dav: „Vy, učenci Písma, načo ste sem prišli? Čo chcete počuť? Myslíte, že ma budete môcť nachytať na mojich slovách? Prečo mi rečenie

nezakázate? Ak ale sú moje slová pravdivé, prečo im načúvate len navonok? Vezmite si ich k srdcu!“

Farizeji stáli v rozpakoch. Bolo to mysliteľné, aby niekto tak priamo povedal, čo cíti a myslí? Jeden spomedzi nich si myslel, že musí niečo odpovedať, a vykřikol surovým hlasom: „Si od diabla, keď myslíš, že ťa chceme chytiť?“

Prv, než mohol Ježiš odvetiť - ak by vôbec na takú otázku chcel odpovedať - vystúpil Nikodem jeden krok vpred. „Je to dôstojné, aby sme v chráme takto rozprávali?“ opýtal sa. „Ja nenachádzam na Ježišovi nič nepravého. Kto je inej mienky, nech toto miesto opustí a nezaberá priestor hľadajúcim.“

„Počujte Nikodéma,“ zasyčal Jehu, „aj on je už očarený týmto Ježišom! To by bolo tomu podvodníkovi pohodlné, keby sme vyprázdňovali miesto. Potom by mohol bez strachu povedať všetko, k čomu ho to nabáda!“ Nahlas však zvolal: „Veď nám, Ježiš, vysvetli, čo si bol povedal o chráme. Je to iba obraz? Vari nevieš, že náš otec Šalamún nechal postaviť tento chrám? Chceš mu predhadzovať, že bol napodobňovateľom? Kde mal nájsť predobraz? Chceš sa mu rúhať a povedať, že napodobnil pohanský chrám?“

Stále rozčúlenejšie znel žalujúci hlas, a Jehu by bol ešte dlhšie horlil, keby

ho neboli prerušili výkriky nevôle. Skôr, než mohol svoje otázky zopakovať, Ježiš pokojne zdvihol ruku; hlasy zmlkli, nastalo úplné ticho.

Na Ježišových črtách však spočíval nebeský mier, takže naňho každý musel hľadieť so začudovaním a obdivom. Mätko a vrúčne znel jeho hlas, keď teraz začal:

„Pýtate sa ma na praobraz tohto pozemského chrámu. Vedzte, že stojí tam hore, krajší a skvostnejší než všetko, čo kedy vytvorila ľudská ruka. Jeho služobníkmi sú blažení duchovia, ktorí bez prestania v šťastí a radosť ďakujú Bohu. Keby ste chrám dnes zrúcali, že by nezostal jeden kameň na kameni, v pravde, v najkratšom čase by mohol byť opäť postavený, ak by sa našiel človek, dostatočne čistý ako Šalamún, aby zhliadol praobraz tohto chrámu.“

Obšťastnene načúvali poslucháči. Takto k nim ešte nikto neprehovoril. Chceli počuť viac, viac počuť o tom, čo bolo



skryté ich pohľadom. Medzi rozhnevaneými učencami však povstal nepokoj; mienili, že teraz našli možnosť, ako by mohli Ježišovi uškodiť. „Hovorí, že zničí chrám,“ šepkali si medzi sebou, a nepravdivé slovo sa bleskurýchle rozšírilo ďalej. Dav sa cítil nemilo rušený. Všetci vedeli, že Ježiš to povedal inak. Snažili sa ohováračov priviesť k mlčanu, odporovať ich slovám. Týmto sa pozdvihla zvada, ktorá prehlušila Ježišov hlas.

S bolestným úsmevom prerušil Majster svoju reč uprostred vety. Týmto ľuďom sa nedalo pomôcť! Oni sami si vždy všetko zničili! Tesne si pritiahol záhyby rúcha k sebe, ako keby sa šťítil každého dotyku s okolím, a pokojným krokom so svojimi učeníkmi opustil chrám. Nikto ho nezastavil, hoci za stĺpmi schovaní vojaci čakali na pokyn kňazov, aby ho chytili. Vonku si Ježiš vydýchol.

„Ján,“ začal Ježiš, „prečo ma farizeji nenávidia?“ „Pane,

zdá sa mi jednoduché vysvetliť to. Chcú riadiť ľud, a tak im je nepohodlné, keď príde niekto, kto môže dávať niečo lepšie než oni. Ak sa bude národ zbiehať k tebe, tak bude počúvať teba namiesto nich. Toho sa obávajú.“

Ježiš sa zamyslel. Že bolo niečo také možné? Chýbalo mu akékoľvek porozumenie pre také myslenie. „Keby tak len oni sami počúvali moje slová, namiesto toho, aby vždy v nich iba skúmali, aký nesprávny význam by v nich mohol byť ukrytý; keby chceli prijať, čo prinášam! Potom by mohli predchádzať národu, dať mu pravý príklad a viesť ho v oveľa lepšom zmysle. Oni to nechápu?“

„Nie, Majster, myslím, že tak ďaleko nemyslia,“ znela učeníkova ustarostená odpoveď. „Malo by sa im to povedať - ale kto by to mal spraviť?“ pripojil k tomu s povzdychnutím.

„Poviem im to ja,“ odvetil Ježiš, „ale oni mi budú veriť práve tak málo ako doteraz.“

Obrátil sa znovu aj k ostatným. „Ako často som vám povedal, že človek podľa vašich skutkov spozná, kto ste. Ak ste mojimi pravými učeníkmi, tak musíte činiť vôľu Boha, môjho Otca. Ak však patríte svetu, tak vaše ovocie bude hluché.“

Zatiaľ čo hovoril, uvoľnila sa hore na nebi hviezda a padala nadol k zemi. S údivom hľadeli učeníci za ňou. „Pane, pozri, hviezda padla!“ volali. „Nadišiel teraz koniec všetkých vecí?“

Ježiš sa usmial. „Ešte nikdy ste nepozorovali, keď padajú hviezdy? Stáva sa to častejšie. Ukazuje to, že nadišiel koniec tejto hviezdy.“

„Hviezdy teda nie sú večné?“ chceli vedieť viacerí. Ježiš sa ale naproti tomu

spýtal: „Viete, kto hviezdy stvoril?“

Začudovane hľadeli na pýtajúceho sa. „Boh ich stvoril.“

„Hovoríte správne. Ale teraz sa zamyslite: môže niečo stvorené byť večným? Večný je len Boh a čo z neho pochádza; všetko ostatné podlieha času a je preto pominuteľné. Aj hviezdy majú svoje trvanie, potom musia zaniknúť. Hovorím vám: Slnko, Mesiac a hviezdy zaniknú spolu so Zemou, ale tí ľudia, ktorí konajú vôľu môjho večného Otca, budú smieť zostať.“

Dostalo sa však k vykladačom Písma, že Ježiš hovoril o Bohu ako o svojom otcovi. To ich vydesilo, hoci oni sami sa často nazývali deťmi Božmi, a viacerí z nich pristúpili k Ježišovi a opýtali sa ho:

„Ako sa opovažuješ povedať o večnom Bohu, že on je tvoj otec?“ Mienili však, že vedia už vopred, čo odpovie, a mali už pripravenú námietku. Ježiš však odpovedal podľa

svojej zvyklosti protiotázkou, na ktorú neboli pripravení.

„Kto smie Boha nazvať Otcom, ak nie Syn?“ povedal a pokojne sa na nich zahľadel.

Stratili rozvahu a zvolali: „Ako chceš dokázať, že ty si Syn Boží?“

Opäť prišla protiotázka: „Vy vidíte moje skutky a nevíete, z akej moci ich konám? Počujete moje slová, a môžete pochybovať? Tak vám tiež nič neosoží, keď vám poviem, že Otec sám pre mňa svedčí. Vy blázni, tu vám je ponúkaný chlieb večnosti, a vy ho nechávate ležať, aby ste zdvíhali kamene.“

Zadivení dali hlavy dokopy. Čo hovorí o chlebe? My nevidíme nijaký chlieb a ani sme ho o žiadny neprosili. Ale čím viac o tom hovorili, tým boli popletenejší; preto sa rozhodli opýtať sa Ježiša na zmysel jeho slov. „Čo mieniš s chlebom? Kde je chlieb, ktorý nám ponúkaš?“

Bolo to už tak: čím jednoduchšie a zrozumiteľnejšie sa snažil Ježiš hovoriť, tým menej ho vykladači Písma chápali. Tentoraz ho ale učeníci rozumeli a Peter vyrazil: „Myslíte si, že Majster hovorí o pozemských veciach? Chlieb, o ktorom hovoríte vy, živí telo a na nič iné sa nehodí. Ale chlieb, ktorý Ježiš dáva svetu, aby ho živil večnými silami, to sú slová, ktoré vychádzajú z jeho úst. Keby ste ich prijali, dostalo by sa vám pomoci. Ale vy namiesto toho zbierate kamene, ktoré vám nemôžu nič osožiť.“

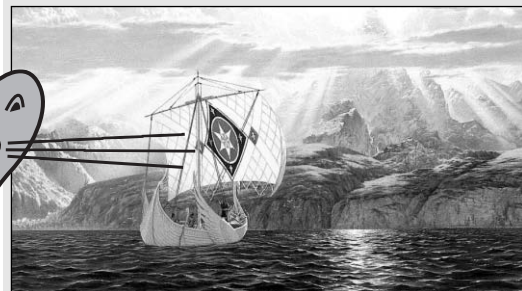
S údivom hľadeli vykladači Písma na Petra. Nebol to jednoduchý rybár? Kto sa ho spytoval? Nevedeli však nič namietnuť...

(Zaviate doby sa prebúdzajú III., Neznáme zo života Božieho Syna Ježiša)



Cesta DOMOV

Život je ako plavba po rozbúrenom mori. Vraciame sa DOMOV po návšteve jedného malinkého ostrovčeka s názvom Zem, na ktorom sme sa potrebovali niečo veľmi dôležité naučiť. Naučiť sa zostrojiť pevnú a bezpečnú plachetnicu, pravidlá plavby a smer, kde sa náš DOMOV nachádza. Pretože sa nám to spočiatku nedarilo, museli z ďalekých krajín, ktoré sa nachádzajú ešte ďalej ako náš DOMOV, priplávať zvestovatelia, aby nás toto všetko naučili. My sme však ich rady nepochopili alebo veľmi rýchlo poprekrúcali a zjednodušili, ako to vyhovovalo nám. Preto všetky pokusy vyplávať na rozbúrené more, kde číhajú nástrahy a nebezpečenstvá, skončili prevažne neúspechom. Moreplavci sa buď potopili aj s loďou, alebo stratili správny smer a blúdila nevedno kam, no väčšina bola vyhodená silnými vlnami a vetrom naspäť na pevninu. Takí mali šancu pripraviť sa na opakovaný návrat DOMOV znova. Lenže na ostrove sa názory o správnom zostrojení bezpečnej lode, pravidlách plavby a smere, kde sa DOMOV nachádza, začali rozchádzať. Ľudia sa začali o svoju pravdu hádať, bojovať a viesť vojny, takže aj tí, čo sa snažili poctivo na návrat pripraviť, už neboli schopní rozoznať, čo je správne a čo nie. Majiteľ všetkých morí a oceánov sa vo svojej veľkej LÁSKE rozhodol dať ľuďom ešte raz návod na zostrojenie tej najdokonalejšej lode, pravidlá plavby v tom najrozbúrenejšom oceáne a kompas, ktorý nás nikdy nemôže odchyliť zo správneho smeru. Tento návod na návrat domov však mnohí znovu prehliadajú, podobne ako slovo prinesené jeho prvým Synom. Mnohí sa radšej držia tradičných návodov a odmietajú pomoc a vo svojej pýche sú veľmi „múdri“. Nie všetci však prehliadajú posolstvo. Vo svetle pravdy stavajú svoju loď a denne spoznávajú zákony majiteľa všetkých morí a oceánov. Pre všetkých platí to isté. Kormidlo v správnom smere udržujú naše každodenné rozhodnutia - tie správne udržujú kurz priamo DOMOV, tie nesprávne ho poriadne vychylujú. Pevnosť a dobrý stav našej lode závisia od bdelosti a žitia v prítomnosti. To všetko je nám však málo platné a prvá veľká



vlna nás vyhodí opäť na pevninu, ak nebudeme mať silný vietor v smere plavby, vietor, ktorý sa nám vracia v spätnom pôsobení LÁSKY!!! Čím viac jej DÁVAME, tým silnejší nám bude do plachiet fúkať. Cesta DOMOV tak plynú rýchlejšie a ani bočné vlny nás neodchyľujú zo správneho smeru.

Z celého srdca vám prajem čo najsilnejší vietor do plachiet, LÁSKYPLNÉ rozhodnutia udržujúce kormidlo v správnom smere, ale aj bdelosť, aby ste nenarazili na plytčinu, či nebudaj ľadovec...

S láskou váš spoluplavec Martin

Pýcha a pokora

Je pravda, čo povedal Pán Ježiš: „...mýtnici a neviestky vás predídu do Božieho kráľovstva...“ A pre ktorú vlastnosť? Pre pokoru. Veľkí hriešnici a veľkí svätci, to bývajú ľudia pokorní. Oni sa nepotrebnú pretvarovať pred druhými, akí sú oni čnostní. Sú preto tak blízko pri Bohu, lebo sa tak hnusne nenufukujú ako my ostatní. Oni sa neporovnávajú so susedom - som lepší ako on, ja chodím častejšie do kostola a na prijímanie, ja chodím na stretko, ona nechodí. Veľkí svätci a veľkí hriešnici toto nerobia. Porovnávajú sa s Ježišom a povedia: „Pane, ešte vždy som malý.“

Len dve cesty sú v živote: cesta pýchy a cesta pokory. Na konci cesty pýchy ľá čaká nenávisť - voči Bohu, voči ľuďom a voči sebe samému. A si „v pekle“. Na konci cesty pokory ľá čaká láska - k Bohu, k ľuďom a k sebe samému. Si „v nebi“. Len tieto dve cesty sa ti ponúkajú v živote. Keby sme išli celkom na začiatok, Pán Boh stvoril pred Adamom a Evou anjelov. Prvý a najkrajší z anjelov sa volal Lucifer. Lux znamená svetlo a fer - ten, ktorý nosí svetlo. Svetlonos. Lucifer bol tak krásny anjel, že svetlo išlo s ním všade kam prišiel. Pán Boh stvoril anjelov a ukázal na Lucifera a povedal mu: „Budeš prvý zo všetkých.“ A zdvihol ho úplne hore. Pozor na to, keď vás zdvihnú úplne hore, keď dostaneš funkciu, keď dostaneš úrad, možno sa staneš inžinierom, doktorom,

magistrom, PhDr... Dávaj na tom vrchole veľký pozor. Na vrchole nie je bodka, tam je len križovatka. Alebo sa odtiaľ vyberieš po ceste pýchy, alebo po ceste pokory. Aj Lucifer vedel, že tam nie je bodka, ale križovatka a mal si vybrať jednu z týchto ciest. Čo si Lucifer vybral? Cestu pýchy. Peklo vzniklo touto vetou: Non serviam. „Nebudem slúžiť.“ Lucifer si uvedomil svoje postavenie, svoju funkciu, svoju moc, a chcel, aby sa slúžilo jemu, nie aby on bol služobník. A tak letel úplne zhora úplne dolu. Tak je to s každým pyšným človekom, nech je hoci aj biskupom, kňazom, rehoľnou sestrou či kardinálom. Keď si pyšný, poletíš dolu. Pýcha peklom dýcha, pýcha predchádza pád.

Naproti tomu Mária, matka Božia, mala takisto na výber dve cesty. Cestu pýchy a cestu pokory. Čo si vybrala Mária? Cestu pokory. Lucifer povedal: „Nebudem slúžiť.“ a Mária „...hľa služobnica Pána. Nech sa stane Božia vôľa“. Ona nielenže bola ochotná slúžiť, ona aj slúžila.

Cesta pýchy teda znamená: „...mne slúžte!“ A cesta pokory: „Ja budem slúžiť.“ Cesta pýchy je cestou ztročovania. Je to ten najhnusnejší, najprašivejší a najzákernejší hriech, a základ všetkých hriechov. Povedz mi hocijaký hriech, ja ti ho odvodím z pýchy. Hneváš sa? To preto, že si pyšný;

nejde všetko podľa teba. Si lakomý? To preto, že si pyšný. Mrzí ťa, že aj niekto druhý má nejaké hmotné alebo duchovné dary, ktoré si myslíš, že by si ich mal mať len ty. Máš problém s čístoťou? Si pyšný. Priamo úmerne s pýchou rastie tvoja nečistota. Chceš sa zbaviť nečistoty? Zbav sa pýchy. Matka všetkých hriechov je pýcha. Prví anjeli a ľudia zhršili najprv v pýche; uvedomili si svoje postavenie. A prvorođenou dcérou pýchy je neposlušnosť. „Nebudem slúžiť.“ Ak máš problém s poslušnosťou, si človek pyšný.

Na druhej strane pokora je matka všetkých čností. Povedz mi hocijakú čnosť, a ja ti ju odvodím z pokory. A prvorođenou dcérou pokory je poslušnosť. Dobrá matka rodí dobré dcéry a zlá matka zlé. Všetky zlé hriechy prídu postupne k tebe, ak si pyšný. A všetky čnosti prídu k tebe, ak si pokorný. Ten najväčší



hriech, aký ti pýcha môže porodiť, je nenávisť. A najväčšia čnosť, akú porodí pokora, je láska. Láska dáva zmysel všetkému. Z nej vzniká najväčšia ozdoba ženy. Tá najkrajšia čnosť, ktorá robí ženu naozaj krásnou, je čistota. Aj jej matkou je pokora, tak ako matkou nečistoty je pýcha. Čistota je magnet, ktorý priťahuje všetko dobré; aj Božiu milosť. „Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.“ Avšak vždy je prvoradá láska. Čnosti sú

ako krásny kalich, z ktorého sa človek môže napiť. No aj ten najkrajší kalich bez náplne je zbytočný. Tou náplňou je láska. Láska tvorí náplň nášho života. A kde je pokora? Pokora je dno nádoby. Čím hlbšie dno, tým viac lásky môžeme nabrať. Ak dno prederavíš, láska vytečie. A kalich môžeš zahodiť a zomrieť. Ak zničíš pokoru, láska vytečie a život nemá zmysel.

Je jeden jednoduchý spôsob ako môžeš vo svojom srdci živiť matku pokoru. Tým istým spôsobom, ale obrátene, živiš aj pýchu. Jednoducho vec, žiadna veda: **ak zhrňáš k sebe, živiš pýchu. Ak od seba tlačíš, živiš pokoru.** Tento pohľad, tento dotyk, táto osoba, táto vec, táto okolnosť - beriem k sebe, kŕmim pýchu, tlačím od seba, kŕmim pokoru. Rašej urobíš malý skutok, ale s veľkou láskou, ako veľký skutok, ale s pýchou. A ak máš v sebe čnosť pokory, vždy môžeš napriek všetkým hriechom začať odznova. Táto čnosť ti porodí všetky čnosti, celý život, lásku a šťastie. A byť pokorný znamená predovšetkým prijať Pravdu, že ja nie som dôležitý, ale Ten, čo stojí za mnou, za všetkými mojimi skutkami. Lebo vďaka Nemu je všetko možné. On udržuje a vyživuje celé svoje stvorenie, Jeho sila je vo všetkom. V tomto poznaní spočíva pravá pokora. Bojuj vždy za svoju pokoru a proti prašivej pýche. Nech ťa Boh vždy nájde ako bojovníka, nikdy nebuď nečinný.

Z prednášky Mariána Kuffu

Všetci svätci nech nám pomôžu!

Človek je tvor vynaliezavý a vie si „pomôcť“. Neváha použiť svoju fantáziu tam, kde pravdivý pohľad vyžaduje vážnejšie skúmanie. Veď ešte donedávna bola podľa názoru človeka Zem plochá, a keď sa ukázalo, že to tak nie je, bola pyšne vyhlásená za stred vesmíru, okolo ktorého sa otáčalo ešte aj slnko! Tak aj v dobách, ktoré opisuje starý zákon, si človek ešte mnohé javy nevedel vysvetliť a chápal život viac-menej „hmatateľne“. Podobne si vytvoril obmedzenú predstavu aj o svojom Stvoriteľovi, ktorého si predstavoval príliš hmotne a snažil sa získať si jeho ochranu vecnými darmi. Človek na danom vývojovom stupni nedokázal prejať vďaka svojmu Stvoriteľovi inak ako tak, že zabil a obetoval to najlepšie, čo mal. Boh však tieto obety nechcel, i keď ich od vyvíjajúceho sa ľudského ducha prijal. Časom, keď človek vo svojom vývoji pokročil, začal sa ku svojmu Bohu modliť. Teraz mu už obetoval slová. Siahodlhé boli modlitby, ktoré sa v chrámoch odriekali. Ale ani to Boh po človeku nechcel. Chcel viac. Ľudstvo malo žiť vedome a slobodne v jeho zákonoch, a tým malo byť s celým



ti pretrhli ešte aj existujúce spojenie s prírodnými duchmi. Namiesto toho, aby všetko okolo seba povznášali, ako im to bolo určené, začali žiť bezohľadne sami pre seba. Človek sa v rámci vzťahu k Bohu uspokojil iba so slovnou modlitbou a pre akúsi lenivosť sa zastavil vo svojom duchovnom vývoji. Nie náhodou Ježiš hovoril ľuďom: „Nemodlite sa ako pohania, ktorí si myslia, že pre veľavravnosť svojich slov budú spasení.“ Viedol ich k tomu, aby sa modlili vo svojom vnútri, „v najskrytejšej komôrke“. Áno, dal im aj slovnú modlitbu, Otčenáš, ale ľudia si povymýšľali veľa vlastných modlitieb. A akoby to nestačilo, začali sa modliť aj k ľuďom, ktorých svojvoľne vyhlásili za svätých. Ale Svätý je iba Boh. Aby ste správne chápali - človek je iba človek, maličký tvor Boží, neporovnateľný so svojím Stvoriteľom. Aj Mária, hoci bola matkou Ježiša, presnejšie povedané, jeho telesnej schránky, bola iba človekom. Podobne tak aj mnohí tí, ktorí boli vyhlásení za svätých, a ktorí sú pre mnohé charakterové vlastnosti a skutky príkladmi hodnými nasledovania, sú iba ľudskými duchmi. Modliť sa k nim je ako velebiť zrno piesku a prehliadať slnko, dávajúce celej planéte život!

Možno si poviete, že Mária a spoločenstvo

svätých sú iba prostredníkmi, ktorí sa budú za vás prihovárať Bohu. Omyl, nebudú. To je iba výmysel zvädzajúci k lenivosti. Ono to nefunguje tak, ako častokrát tu na zemi, kde keď niekto niečo nemôže oficiálne vybaviť, tak ide za Janom, ktorý je riaditeľov švagor, a on sa za neho prihovorí! Človek sa musí pričiniť o svoje duchovné prebudenie sám. K tomu sa mu potom dostane aj pomoci zhora, ale snaha a samotná práca musí vychádzať od človeka. Veď aj v biblii sa píše, že tí, ktorí boli spasení „oprali si rúcha a zbielili ich“, nie, že by ich pral niekto za nich. Oni sami to museli urobiť. Aby sme pochopili toto podobenstvo - opráť a zbieliť znamená odstrániť v svojej povahe nemilé veci, ktoré sú v protiklade s Božími zákonmi. Skôr by sa dalo povedať, že modlitbou, ktorá nie je smerovaná výlučne k Bohu, sa prekračuje hneď prvé prikázanie - „Nebudeš mať iných bohov, aby si sa im klaňal“.

Ježiš nechcel, aby sa ľudia k nemu modlili a oslavovali ho, ale aby žili podľa Jeho slova. Iba život v súlade s Božími zákonmi môže byť človeku na úžitok, nie omieľanie slov alebo formálna príslušnosť k nejakému náboženskému spoločenstvu. Veď čo človeku osoží, keď chodí hoci aj denne do kostola, ale bližšieho, ktorý je v núde, prehliada. Načo sú dlhé modlitby, keď ani pohľad na žobrajúcu matku s dieťaťom v zime na ulici ho nepohne ku skutku? Viera má byť vierou skutkov, nie slov.

Aj úsmev môže pomôcť

Bezdomovci. Žobráci. Problém nášho „civilizovaného“ sveta. Stretávame ich dennodenne na každom rohu. Pýtajú peniaze, alebo len tíško kľáčia a čakajú... Na čo vlastne? Na pár drobných, ktoré im pri troške šťastia hodí nejaký človek s dobrým srdcom alebo niekto, kto má pocit, že akési mince niečo vyriešia. Nie, nevyriešia. Ten žobrák tam bude aj zajtra. „Dvacaka“ hodena do plastového pohára z chudáka boháča nespraví. I keď, nesporne, aspoň trochu pomôže. Kúsok chleba, ktorý za ňu môžem kúpiť svojim deťom či dokonca vnúčatám, je pre nich nesmierne dôležitý. Je prísľubom, že budú mať večer čo zobrať do úst. A oni, i keď to tak možno nevyzerá, sú vďační. Aj za to málo. A občas pomôže aj milý úsmev, či pár teplých slov. Verte-neverte, aj môj úsmev neraz zohrial žobraka pri srdiečku. To poďakovanie za moje zdvihnuté kútiky pier hovorilo za všetko. Aj keď sa z toho človek nenaje, preňho to znamenalo viac, než by sa mohlo zdať.

Osobne poznám niekoľko žobrákov a skutočne by som dopriala každému, aby ich takisto spoznal. Sú to neskutočne milí ľudia s obrovským srdcom. Bez problémov sa s nimi dá porozprávať, zasmiať, ale občas mám chuť si i poplakať. Toľko osudov, toľko smutných ľudských životov. Ale ja im



nedokážem pomôcť. Môžem im dať pár korún, teplý hamburger, či rukavice, ktoré im pomôžu oveľa viac ako mne... Viem, nie je to veľa, ale stojí to za tie slová vďaka a krásny úsmev, ktorým ma obdaruje človek kľáčiaci na studenej zemi. Vždy ma ale zabolí skutočnosť, že ja sa o chvíľu vrátim domov k svojej rodine, a on tam bude ďalej. Bude tam kľáčat ešte veľmi dlho. Či bude pršať, snežiť alebo strašne mrznúť. On neodíde. Nemá totiž kam. Jeho domovom je ulica a rodinou rovnako trpiaci bezdomovci. I keď mnohí z nich majú kam ísť, väčšinou je pre nich lepšie a jednoduchšie ostať na ulici.

Takmer nikto z nás si nevie predstaviť, že jeho rodina je zložená z „feťákov“, násilníkov a povaľáčov. Viem o niekoľkých takýchto ľuďoch, ktorých bijú vlastné deti, nenávidia rodinní príslušníci a neuveriteľným spôsobom im ubližujú. A žiaľ, aj medzi nami, čo stojíme na spoločenskom rebríčku vyššie ako oni, sa nájdu takí, ktorí ich bolesť či utrpenie ešte zvyšujú. Stovky hnusných slov sa tým chudákovi valia na hlavy, a oni sa nemajú ako brániť.

Pred niekoľkými týždňami som bola svedkom absolútneho poníženia jednej bezdomovkyne. Bola už pokročilá nočná hodina a mesto bolo takmer prázdne. Na ulici stálo pár cudzincov, ktorí si so smiechom a záujmom kohosi fotili. Keď

som prišla bližšie, okamžite som vedela, koľká bije. Staršia bezdomovkyňa tam stála od pol pása úplne nahá. Medzi nohami mala dokonca hygienickú vložku. Okolo nej bolo porozhadzovaných niekoľko kusov oblečenia. Celý ženin majetok. A ona im ochotne pózovala. Hm, na tomto svete je to už raz tak, že peniaze dokážu veľa. Pošpiniť, ublížiť, zraniť, ale trebárs i dobre pobaviť, ako to bolo v prípade tých odporných mladých ľudí. Mala som čo robiť, aby som sa nerozplakala. Ale nad čím by som vlastne ronila slzy? Nad ženou, ktorej ublížili, a ktorá si to možno ani neuvedomila? Alebo nad tými „netvormi“

bez kúska citu? Naozaj neviem. Tak či onak, práve táto príhoda ma prinútila zamyslieť sa nad krutosťou ľudí a nad smutnými osudmi tých, ktorí sú z našej spoločnosti vyradení. Ale prečo vlastne? Je také ťažké pochopiť, že aj žobráci a bezdomovci sú len ľudia? Že aj oni k životu potrebujú to isté čo my? Lásku, úsmev, milé slová, priateľov... A keď im už chýbajú peniaze či domov, prečo by sme im my nemohli ponúknuť tieto „maličkosti“ tak neskutočne potrebné k životu? Veď by nás to nič nestálo...

Monika V.



Pofichu a sám

PRÍBEH ZO ŽIVOTA

Čo mám o svojom živote napísať? Volám sa Peter a pochádzam z Prievidze. Žil som svoj život ako každý v tomto štáte, až som sa stal bezdomovcom. A aký má už len bezdomovec život? Nieкто si za tento stav môže sám, iného dohnala k tomu nešťastná láska, ďalší prišiel o zamestnanie; tak by sa dalo pokračovať, až nakoniec zistíme, že takýto človek upadol do totálnej beznádeje, neschopný so sebou niečo robiť.

V sobotu som sa od rána potuloval špinavý v starých zapáchajúcich handrách po Trenčíne. Došlo ma boleli nohy a zle sa mi chodilo. Žobrať o pomoc? A pomôže mi vôbec niekto? Pre mňa to bol bežný deň. Už som si zvykol na pohrdavé, ale i súciteľné pohľady okoloidúcich. Zimu skoro nevnímam, len bezcieľne blúdím. Ubúda mi síl, aj nohy ma prestávajú niest. Kde sú tie časy, keď som plný síl naháňal s kamarátmi loptu po ihrisku...

Je večer. Som na dne svojich síl. Padám na zem. Nieкто sa predsa len nado mnou skláňa. Vysoký mladý muž opásaný zásterou s reklamou akéhosi baru, ktorému

nevadí zápach šíriaci sa z mojich handier. Zodvihol ma a ja spolu s ním kráčam, ja opäť chodím... Odváža ma do akejsi miestnosti, kde je veľa svetla. Dal mi najesť, pridal bochník celého chleba a dostal som aj za pohárik akéhosi alkoholu. Po dlhom čase hostina hodná kráľa. Konečne cítim teplo. Odchádzam, no nie ďaleko, len von, kde opäť padám. Ležím vo vode. Je mi to jedno a handrámi asi tiež. Zastavujú sa pri mne ľudia. Nieкто zavolał policajtov. Prečo nie hneď sanitku..? Po chvíľke policajti prišli. Zisťujú, či som zranený. Ktosi ma chytil za plecía a posadil. Strhla sa hádka. Ľudia im nadávajú. Ale prečo? Veď ani tí, čo tu zostali, mi nijako nepomohli, len postávali než prišla sanitka. Potom sa niekam stratili. Hurá, sanitka! Prišla rýchlo. Dnes budem spať v teple. Aspoň dnes. O niekoľko hodín sa ocitám pri akomsi dome, kde majú možnosť prespať tí, čo sú v núdzi. No nespíňam akési podmienky pre ubytovanie. Nemám občiansky preukaz, som opitý, smrdím ako žumpa. Ale mám posledné peniaze, za ktoré by som aspoň dnes spal ako človek. Nepomohlo. Nevadí, aj na toto som si zvykol a pod mostom je

Nemáme ani poňatia, aké ťažké je bremeno, ktoré sami nevdívame.

miesta dosť, a je to zadarmo. Klopať ďalej už nemá zmysel, a tak, zmierený s osudom, vydal som sa na cestu. Už som prekonal náspys s koľajnicami a zostáva už len niekoľko metrov. Opäť padám. Zostávam na kolenách. Neviem ako dlho som takto vydržal, ale musel som; už naozaj nemám síl postaviť sa. Nieкто ku mne prichádza. Azda budem mať spoločnosť? Silné svetlo mi bije do očí. Len s vypätím síl odpovedám na otázky. Nabral som odvalu poprosiť o dúšok kávy alebo čaju. Sľúbili, že prinesú. Po chvíľi ostávam sám. Pokúšam sa zapáliť si cigaretu. Podarilo sa a ja vychutnávam poslednú radosť, ktorá mi ešte zostala na tomto svete. Prečo ma budia, veď som konečne na chvíľu zaspal! Prečo mi svietia do očí? Chcem si ich zakryť, no ruky aj nohy mám stŕpnuté. Kľáčim takto už ani neviem ako dlho. Veď sú to tí, čo mi sľúbili kávu! Posadili ma a mne sa konečne uľavilo. Ticho som poďakoval. Som rád, že ani im nevadí ten zápach. Myslím, že nevadí, veď inak by mi nepomohli. Doniesli, čo sľúbili, a ja slastne vychutnávam každý dúšok teplého moku, ktorý som už tak dlho nemal. Bolesť nôh mi tisne

slzy do očí, no ja nesmiem plakať, som bezdomovec, čo je na všetko zvyknutý. Zvoní telefón. Ale ja nemám telefón. Aha to oni, musia odísť. Samota je ďalej mojou jedinou spoločníčkou. Už nie raz som sa jej vyrozožoval, pošťažoval. Je to dobrá priateľka. Len tíško načúva a nikdy mi nenadáva. Nekope do mňa. Neodsudzuje ma za to, čím som. Podchvíľou prejde okolo dajaké auto. Aj im je asi zima, veď ani tie už nejazdia tak často. Ešte chvíľu a bude svitať. Už aj káva vychladla. Kedysi som si ku káve zapálil cigaretu. Ale veď aj teraz si to môžem dovoliť, ešte mám vo vrecku poslednú. Neďaleko zastavuje auto. Vystupujú z neho tí, čo sa s nimi poznám od predošlého večera. Už mi nevadí ani ostré svetlo baterky. Teším sa z každej spoločnosti. Ticho preťalo zopár viet a opäť odchádzajú. Aspoň mám čas venovať sa cigaretky. Musím si ju vychutnať, veď akýsi hlas mi povedal, že je posledná. Prestávam vnímať svet, ktorý som tak miloval. Necítim bolesť ani chlad. Oči mi oťaželi. Zbohom otec, zbohom mama. Zbohom kamaráti. Už nemám síl bojovať o život. Zomieram potichu a tak sám...

Stalo sa v Trenčíne z 21. na 22.01.2006

Bublina spľasla



Mladý advokát si zariadil prekrásnu kanceláriu. Vrcholom všetkého bol luxusný telefón, ktorý sa vynímal na písacom stole.

Práve mu ohlásili klienta. Prvého klienta! Mladý advokát ho najprv nechá - zo zásady - štvrthodinku čakať. Aby naňho urobil ešte väčší dojem, keď vstúpi do miestnosti, zdvihne slúchadlo a predstiera dôležitý rozhovor: „Milý generálny riaditeľ, zbytočne strácame čas. Áno, keď tak veľmi chcete... ale nie pod dvestotisíc korún... Dovidenia!“ Položí slúchadlo.

Klient sa naozaj zdá byť v rozpakoch. Je takmer zmätený. Právnik sa ho triumfálne pýta: „Želáte si, pane?“

„Ja... som montér... prišiel som vám zapojiť telefón...“



Já rasisty nikdy neměl rád

PIESEŇ

Tvářil se nekompromisně a nakonec do ucha náušnici si dal.

Ať kdo chce co chce si říká, ten mládenec měl vlastní názor a to bych bral. Až na to že...

Opakem pravým pak slušný student byl, nelil a potíže nedělal.

Vážně a rozumně mluvil, působil, šel svojí cestou a to bych bral. Až na to že...

...jak jeden, tak druhé se pravděpodobně bouchli do hlavy. Teď blábolej a skučeť, že se žlutějma je žít už nebaví.

Slušný pán středních let též se vybarvil, mravnost ve všech pádech skloňoval. Když došlo na věc, rázně se postavil: „Ty žlutý, šikmooký bych hnal.“

Ať starej či mladej, v tom jednom se vzácně shodují, že člověk je prej jen bílej, že barevný trpět tu nebudou.

Jó a když se ptej proč žaluju, já rasisty neměl sem nikdy rád. Jak tupí jsou, ó jak je lituju, když nevědí, že pýcha předchází pád...

Michael Kocáb

PRIESTOR PRE ŽIVOT



V PREDAJI V 1800 STÁNKOCH PNS
zoznam stánkov: www.PriestorPreZivot.sk

Objednávacie číslo časopisu: 5190

Priestor pre život nebude určite všade vyložený. Niekde budú musieť časopis dokonca najskôr objednať a dostanú ho v najbližšej zásielke. Ďakujeme Vám za trpezlivosť.

Píte vodu sv. Vincenta

K svätému Vincentovi Ferrarskému prišla raz istá žena. Trpko sa sťažovala na svojho muža: je taký ufrflaný a zlostný, že sa so s ním už ani nedá vydržať. Majster Vincent nech jej dá nejaký prostriedok, aby v dome zase zavládol pokoj.

„Choď do nášho kláštora,“ odpovedal svätec, „a povedz bratovi vrátnikovi, aby ti dal trochu vody z kláštornej studne. Keď potom tvoj muž príde domov, zober za hlt tej vody. Opatrne ju drž v ústach. Uvidíš, že zažiješ zázrak!“

Žena urobila, ako jej svätec prikázal. Keď sa muž večer vrátil, začala sa v ňom hneď ozývať nevoľa a netrzeplivosť. Žena si rýchlo odpila z tej tajupľnej vody a zovrela pery, aby udržala vodu v ústach. A naozaj! Muž čoskoro zmlkol. V tento deň búrka rýchlo pominula.

Žena viackrát vyskúšala tajný prostriedok: vždy to malo rovnaký zázračný účinok! Jej muž bol odvtedy ako vymenený. Mal pre ňu zas milé slová, dokonca ju pochválil za jej vľúdnosť a trpezlivosť.

Žena, šťastná z toho, ako sa jej muž zmenil, sa poponáhľala k svätcovi a žiaric radostou, rozprávala mu o úspechu tajomného prostriedku.

„Ten zázrak, dcéra moja,“ povedal usmievajúci sa Vincent, „nеспôsobilá voda z kláštornej studne, ktorú som ti odporúčal, ale len a len tvoje mlčanie. Predtým si svojho muža dráždila odvrávaním, tvoje mlčanie ho utišilo.“



Aforizmy

- Prečo odvážny človek potrebuje oveľa viac trpezlivosti ako hrdinskej odvahy? Lebo musí častejšie znášať druhých, ako zachraňovať topiaceho sa.
- Ži súčasťou. Budúcnosť bude štedrá jedine vtedy, keď všetko obetuje súčasnosti.
- Ak ráno stratíš hodinu, celý deň ju budeš zbytočne hľadať.
- Lenivosť ide tak pomaly, že bieda sa vôbec nemusí ponáhľať, aby ju dohonila.
- Poznanie vlastných chýb je počiatkom múdrosti.

KAT

BÁSEŇ

Práca jeho - životy iných brať. Nejde to, no snaží sa s tým vyrovnáť. Svedomie strašne ho zožiera, pod rukou každý mu umiera.

Ako s krutou prácou skončiť, a panstvu sa neprotiviť? Slobodu že by mu dali? To skôr život by mu vzali!

Tak naďalej koná povinnosť, prácu otcov, no má jej dost. S pohľadom plačlivým udiera, smrti sa nechceme prizerať.

Tak mal raz zabiť dievčinu, vyznávajúcu s plačom vinu: Jediné jablčko z tržnice vzala, bez neho rána by sa nedočkala.

A teraz trávi svoju poslednú noc. Za mrežami, kde zbytočne volá o pomoc. Ráno, keď sa východ rozsvieti, sekera udrie a život uletí.

Slnko už vychádza, posledná odbila. Pred kata mladá dievčina vstúpila. V záchranu života už nikto neverí, keď zrazu sekera tam kam má nemieri.

Katovo svedomie sa mocne ozvalo, a ostrie sekery život jej nevzalo. „Schybil“ však prvý a posledný krát, zrána mu hlavu zotne iný kat.

Dievčina a kat sú si teraz rovní. Obaja čakajú na ortieľ hrozný. Po starom nemohli už ďalej žiť. Snáď sa im tam inde bude viac dariť.

Za starých čias to tak často bývalo, že zlo od dobra sa nerozoznalo. Žiaľ i v dnešnej dobe to tak často je, kým sa s temnom nadobro neskončuje.

Matej Surman

Ak ste prežili príbeh, ktorý je hodný zverejnenia, neváhajte a pošlite nám ho. Píšte prosím na adresu redakcia@priestorprezivot.sk Ďakujeme



Verejný kemp v Martine

